Bilgisayar Destekli Co?rafya Ö?retimine Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bilgisayar Destekli Co?rafya Ö?retimine Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17678

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bilgisayar Destekli Co?rafya Ö?retimine Yönelik Tutum Ölçe?i (BDCÖYTÖ), Emine Teyfur taraf?ndan 2009 y?l?nda doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi? bir ölçektir. Bu ölçek, lise 9. s?n?f ö?rencilerinin co?rafya derslerinde kullan?lan Bilgisayar Destekli Ö?retim (BDÖ) yöntemlerine kar?? geli?tirdikleri duygusal, bili?sel ve davran??sal e?ilimleri, yani tutumlar? ölçmeyi amaçlamaktad?r.

Ba?lang?çta 40 maddeden olu?an ölçek, yap?lan kapsaml? madde analizi ve faktör çal??malar? sonucunda 38 maddeye indirilmi?tir. Ölçek, 5'li Likert derecelendirme format?n? kullanmakta olup, yüksek iç tutarl?l?k (Cronbach Alpha = 0.94) sergilemektedir. Bu araç, BDÖ'nün ö?renci ba?ar?s? ve motivasyonu üzerindeki etkilerini inceleyen e?itim ara?t?rmalar?nda kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Tutum ölçe?i, Bilgisayar Destekli Ö?retim, Co?rafya e?itimi, Ö?renci tutumu, Psikometrik araç, Likert ölçe?i, Güvenirlik, Faktör analizi.

Yazarlar

Emine Teyfur

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, 9. s?n?f düzeyindeki ö?rencilerin, co?rafya derslerinde uygulanan **bilgisayar destekli ö?retim** yöntemlerine yönelik sahip olduklar? olumlu veya olumsuz tutum düzeylerini nicel olarak belirlemektir. Bu ölçüm, e?itim programlar?n?n etkinli?inin de?erlendirilmesi ve teknoloji entegrasyonunun ö?renci alg?s? üzerindeki etkilerinin anla??lmas? aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Ölçek, ayn? zamanda, bilgisayar destekli ö?retimin ö?renci ba?ar?s? ve derse yönelik motivasyonu üzerindeki etkilerini ara?t?ran daha geni? çapl? bir doktora tezinin parças? olarak geli?tirilmi?tir. Bu nedenle, BDÖ'nün pedagojik kabul edilebilirli?ini ve ö?rencilerin derse kat?l?m iste?ini ne ölçüde etkiledi?ini tespit etmeye odaklanm??t?r.

Yap?

Ölçek, ö?rencilerin **Bilgisayar Destekli Co?rafya Ö?retimi**'ne yönelik genel tutumunu ölçen tek bir yap?y? hedeflemektedir. Bu tutum yap?s?, ö?rencilerin bu yöntemi kullanmaya istekli olup

ARABPSYCHOLOGY.COM

olmad?klar?n?, BDÖ'nün ö?renmelerini kolayla?t?rd???na veya zorla?t?rd???na dair inançlar?n? ve bu teknolojiye kar?? geli?tirdikleri duygusal tepkileri kapsamaktad?r.

Geli?tirme sürecinde kullan?lan madde analizleri, tutumun farkl? boyutlar?n? (örne?in, dikkat da??tma, ö?renme verimlili?i, gereklilik alg?s?) yans?tan maddelerden olu?tu?unu göstermekle birlikte, psikometrik çal??malar, bu maddelerin yüksek korelasyon göstererek tek bir genel tutum faktörüne hizmet etti?ini desteklemektedir.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar? hem yap?sal hem de içsel geçerli?i incelemek üzere yürütülmü?tür. **Yap? geçerlili?i**, verilerin faktör analizine uygunlu?unu belirlemek amac?yla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Testi ve Bartlett Sphericity Testi uygulanarak de?erlendirilmi?tir. Elde edilen Kikare puan? 6417,421 olup, anlaml?l?k derecesi (p) 0.05'ten küçük bulunmu?tur; bu sonuç, verilerin faktör analizine uygun ve anlaml? oldu?unu kan?tlamaktad?r.

?ç geçerlilik çal??malar?, tutum maddelerinin ay?rt edicili?ini belirlemek için t-testi madde analizinden faydalanm??t?r. Bu analizler sonucunda, 26. ve 20. maddelerin toplam faktör yükleri 0.30 de?erinin alt?nda kald??? için ölçekten ç?kar?lm??t?r. 22. madde ise 0.33 gibi s?n?r bir de?ere sahip olmas?na ra?men, ölçe?in teorik bütünlü?ünü korumak amac?yla muhafaza edilmi?tir. Sonuç olarak, ba?lang?çtaki 40 maddelik havuz, geçerlik analizleri sonras?nda 38 maddeye dü?ürülmü?tür.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik düzeyi, iç tutarl?l?k katsay?s? olan **Cronbach Alpha Güvenirlik Derecesi** kullan?larak hesaplanm??t?r. Yap?lan analizler sonucunda Cronbach Alpha katsay?s? 0,94 olarak tespit edilmi?tir.

Genel kabul gören psikometrik standartlara göre, 0.90 ve üzeri de?erler mükemmel düzeyde iç tutarl?l??a i?aret etmektedir. Bu yüksek de?er (0.94), **Bilgisayar Destekli Co?rafya Ö?retimine Yönelik Tutum Ölçe?i**'nin maddelerinin homojen oldu?unu ve ölçülmek istenen yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir. Bu yüksek güvenirlik düzeyi, ölçe?in ara?t?rmalarda güvenle kullan?labilece?ini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal temelini incelemek amac?yla aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) kullan?lm??t?r. Analiz öncesinde KMO ve Bartlett testleri ile verilerin faktörle?tirme için uygunlu?u do?rulanm??t?r. KMO de?eri yüksek bulunmu? ve Bartlett testi anlaml? ç?km??t?r (Kikare = 6417,421; $p < 0.05$).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör yükleri incelenirken, dü?ük yük de?erine sahip maddeler ölçekten ç?kar?lm??t?r. Özellikle 26. ve 20. maddeler 0.30 e?ik de?erinin alt?nda kald??? için nihai ölçek formundan at?lm??t?r. Bu süreç, ölçe?in sadece yüksek korelasyonlu ve güçlü faktör yüküne sahip maddelerden olu?mas?n? sa?lam??, böylece ölçülen tutum yap?s?n?n safl??? art?r?lm??t?r. Nihai ölçek 38 maddeden olu?maktad?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Yeni bir ölçüm arac? olu?turulmu?tur)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. Yan?t seçenekleri 1 (**Kesinlikle Kat?lm?yorum**) ile 5 (**Tamamen Kat?l?yorum**) aras?nda de?i?mektedir.

Kullan?labilir Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Lise Ö?rencileri

Ya? Grubu: 9. S?n?f ö?rencileri (Genellikle 14-15 ya? aral???)

Popülasyon Detaylar?: Doktora tezi çal??mas?nda kullan?lan örneklem grubunu olu?turan 9. s?n?f co?rafya dersi ö?rencileri.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamas?na uygun, öz bildirim (self-report) temelli tutum ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

E?itim teknolojileri, Ö?renme ba?ar?s?, Tutum, Co?rafya dersi, Lise ö?rencileri, Cronbach Alpha, T-testi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: eteyfur@agri.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Doktora tezi döneminde Dokuz Eylül Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, ?zmir. (Güncel ileti?im için yazar?n e-posta adresi kullan?lmal?d?r.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2009 y?l?nda Emine Teyfur'un doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi? ve kullan?lm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in ticari kullan?m? veya telif haklar? hakk?nda kesin bilgi mevcut olmamakla birlikte, akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal tezin ve ölçe?in detaylar?na Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilmektedir.

Kaynaklar

Teyfur, E. (2009). *9. S?n?f Co?rafya dersinde bilgisayar destekli ö?retimin ö?renci ba?ar?s? ve tutumuna etkisi* (Doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, ?zmir.

Orijinal teze YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: bilgisayar-destekli-cografya-ogretimine-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Bilgisayar Destekli Co?rafya Ö?retimine Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçekte toplam 38 madde bulunmaktad?r. Örnek maddeler ?unlard?r:

Bilgisayar deste?i ile i?lenen co?rafya derslerinde dikkatim da??l?r (4.madde)
Bilgisayar deste?i ile i?lenen co?rafya dersinde k?sa sürede çok i? yap?ld??? için ö?renmem engellenir (10. madde)
Co?rafya dersinde bilgisayar destekli ö?retimin gerekli olmad???n? dü?ünüyorum (24. madde)

ARABPSYCHOLOGY.COM